

Veckokronika från Sverige

Speciellt meddelat denna tidning genom Svensk-Amerikanska Pressbyrå i Stockholm.

Bombattentatorn Anton Nilsson rädd för sitt straff. — Angrar sig obeskriktligt. — Vår första tidningsman Olof Dalin. — Ett tvåhundraårsminne. — En i Europa berömd svensk kompositör Emil Sjögren. — Annu några ord om lagliga formaliteter. —

Ja nu sitter bombattentatorn Anton Nilsson inom lås och bom och begränsat sitt mandat. Han är rädd, ångslig att bli dödsdömd, ångrar sig obeskriktligt men hyser ett svagt hopp att bli benådd för sin ungdomsskuld. Om detta hopp kommer att förverkligas är hvad vi få se. Och medan han, attentatorn, sitter och reflekterar över rättvis straff eller benådning, undra säkert många med mig, om det i lag fastställda straffet, som väntar honom, verkligen blefve så rättvist, om denne yngling ensam fölle ett offer för den sorgliga, förvånade tidsandan och de smarta ledarnas finge gå absolut fria, som nu synes vara fallet. Visserligen blir Hinke motad här och där, något som han ler åt, ty han är humoristiskt anlagd, han är likväl säker om, att hans anhängare vet hvad han skulle ha sagt, om han fått hålla sina föredrag. Och så konfiskeras ju ett och annat, gummor af "Brand". Men denna åtgärd är nog inte tillfyllsvärkande. Schröder och Hinke åro tillräckligt hemma i sporten för att ej hoppa över dylika obetydliga hinder. — I familjen heter det, att ett barn burit sig illa åt: "Gå din väg, jag vill inte se dig för mina ögon, förän du visar att du vill uppföra dig, som det höfves ett väluppfostrat barn!" Hvarför lämpar nu icke staten samma bestraffning på ungsocialisternas ledare och visar ut dem ur landet. Jag är säker att många med mig tänka detsamma. Men nu går inte det heller. Lagen om landsförvisning är upphäfd i Sverige! Hvad ska vi ta oss till med de respektive herrarna, som dra vanära öfver vårt land. Inte vet jag och de som borde veta ser ut att inte heller veta mycket, ty Sverige lyder under formaliteternas lagar och huru gammalpedantiska eller omöjliga de än äro i praktiken, kunna de ej rubbas, nej var det möjligt det? genom någon oförutsedd eller förut ej existerad omständighet, något hos oss nytt, som kräver ny handling. Hvarför? Jo folkmödetandet är sådant. Det är lagmatadt. Vi ha under generationer vant oss in under formens regement. Men ponera nu att vi blifva samtliga öfvertygade om att landsförvisnings lagparagrafer bör återinföras, ponera att hela Sveriges befolkning med regering ropade: "Kör ut alla orotstiftare, så vi få lugn!" Om alla arbetarhustrur gråto och jmrade sig öfver den upplösning och det elände, som råder i hemmen genom de otaliga strejckerna och lockouterna så gå Hinke och Schröder och hvad de nu alla heter och se på sina lärjungars framsteg, huru det ena uppträdet afhöser det andra. Huru stufveribolagets arbetare i Landala vid Göteborg helt nyligen af andra arbetare trakteras med genom fönsterrutorna indansade stenar, när de sitta i lugn efter slutadt dagsarbete och traktera sig med ett glas öl och därefter blefvo med revolver skjutna så illa att de måste föras till sjukhus. Eller hur på ett annat ställe en stackars arbetare blir sparkad till döds för att han ej vill låta värfva sig för deras fackförening. Eller också gå Hinke och Schröder och göra odtyd bland valkommittéerna. När det så blir riksdag och gubbarne en längre tid rört om bland lagstiftningens juridiska formaliteter, så har den allmänna moraliska känslan dunstat bort och motionen bordläggas. Men nu ska ni inte låta skrämman Er från att komma tillbaka till vårt lagbundna samhälle, ty vi bär er nog hyggligt åt och Sverige är bra ändå, men det är de hindrande formerna jag vill

skrämdt, vildt och upproriskt. Någon form få vi väl lof att följa, men det tycktes ni ha glömt, som röstade in en annan sängledare för sängarexpeditionen till Sverige, ånden som för året är den östra och västra divisionens gemensamma anförare, då ni just på grund därav förra gången valde den, som då förde er hitöver. See

Det är inte utan att jag skulle vilja instämma med vår första tidningsman, salig "Argus", alig redaktör, som man efter två hundra år nu ställer fram till allmänt betraktande, skalden Olof Dalin i hvad han säger:

"Bort med höga ting!
Låt man världens ring
Öfver vårt begrepp sig vända."

men det ligger så mycket allvar öfver höststämningen i år och tankarne bli därefter. Men apropå Dalin, så vill jag minnas att det var han, som skref "sagan om hästen", om vår Grälle, Sverige vet jag, ty han var en äkta patriot och en styf historiker, alldeles som hans efterföljare i redaktörsämbetet gubben Enander därefter. Visst har ni hört den sagan, som symboliserar Sveriges öden allt ifrån Gustaf I tid, och talar om hur upstudsigt eller från Grälle var allt efter som han blef tyglad till. Huru han stegrade sig ibland men hur villigt han följde den där världsomtalade ungsoplingen, som red honom därefter i Rysslands stepper och bland turkiska hundarna. Ni vet hvem jag menar, annars fråga amerikanerna, de känna nog Karl XII till namnet. Om det inte vore en alltför syndvärdig önskan så nog vore det bra roligt om Dalin, alla redaktörers banbrytande genius ännu lefde och verkade ibland oss till Sveriges fromma. Stackars redaktör Dalin det är nog bäst att han inte varit med de senare åren och sett hur Grälles kamrat i spiltan, den där ungfälten väster ifrån, som han fick genom förord af franska kejsaren i stället för den gamla kära kamraten österifrån helt nyligen rynde ur stalet. Och hur Ung-Hinkarne reta upp det stackars kreaturet så det blir vett-sävida inte Grälles nuvarande ägare håller redigt i tömmarna, och det gör han nog, han heter inte Gösta för ro skull, och bräs nog på sin stamfar den där gamle gubben Gösta, som renade stället från allt främmande utg. Förresten är Grälles ägare en väldig sportsman, så han rider nog sin Grälle säkert och envist, så att djuret får lugn i kroppen. Patron Gösta vet förresten att Grälle bara blifvit lite bortskämd under gamla patröns tid, som dog härom sistens och att Grälle aldrig får nog med klöfver och därför krånglar ibland för att få större ranson, men det ger sig nog med tiden menar unga patron för han tycker om Grällen och vill hästen väl.

Man, det vill säga de som tro sig ha reda på saken, påstår att vårt första tidningsorgan Argus hörde till Dalins ynglingsskapskaper. Det måste då ligga något ungdomligt primitivt i att skriva intervjuer, ty en sådan förekomm redan i Argus under namn: "Samtal mellan Balsar och Elsa." Nu i dagarna förekomma sådana samtal i alla tidningar där reporters fråga och teaterchefen Ranft eller någon källarmästare eller socialistisk tidningsman ge svar, sådana samtal äro ju rätt behändiga och upplysande fast de i allmänhet höra inom fictionen.

När man i Amerika talar om skandinavisk musik så kommer man alltid fram med Grieg, Lindberg och Gade, någon svensk får aldrig vara med. Nu hoppas jag dock att sedan Emil Sjögrens kompositioner undergått och bestått eldprovet i Paris amerikanerna skola erkänna att äfven Sverige har en god kompositör. Bara man inte spelar och sjunger hans arbeten och beundrar "norske" kompositören Emil Sjögren. Det vore dock icke första gången sådant i Amerika. Att Sjögren skall vinna anklag äfven hos amerikaner bör man kunna sluta till genom en fransk kritiker, som säger bland annat att Mr Sjögrens inspiration är fulständigt originell och personlig. Man känner att Mr Sjögren är modern. Helt oväntadt för att vara af en artist från nordliga länder uppfattar man hans musik från första tonen; ingenting verkar stötande och dock är innehållet faktiskt nytt. På en konsert i Paris föredrog den vidtbereste organisten Alexandre Guilmant ett par af Sjögrens utsökta legender och luddum och Fuga i manuskript. Mr Bernard tolkade beundransvärdt väl uppfattadt ett Preludium med Fuga för piano och ett tema med variationer samt några smärre stycken af växlande karaktär. På sjön, la Tonterelle (lärkan), Roddarens sång, I bykrogen. Allt var en fullständig success. Man yttrar sig i den musikaliska pariservärlden att Sjögrens verk är lika fängslande för männen af facket, som formå njuta det ut-sökta nöjet af en väl uppbyggd Fuga, som för musikatörerna, hvilka gå på konsert för att låta sig tjusas af tonernas konst utan att forska efter de intellektuella orsakerna till sitt nöje. Hvad mer vill amerikanerna ha? Och när ni blir tillfrågade glöm inte att framhålla att Emil Sjögren är svensk.

Ännu ett litet belysande ord rörande formaliteter. Unsocialisterna kongressera i Folkets hus. Borjan skedde söndagen den 23 augusti. Fullständig konklav. Det är en privat sammankomst. Om polis skulle söka inträde för rekognosering, inställes förhandlingen. Man vet att en af kongressens viktigaste frågor är bidlandet af ett nytt revolutionärt arbetarparti. Man anser att polisens uppgift vore att bättre skydda samhället mot förbrytelser af detta slag genom att på förhand hindra brotts bedrivande då han vet om planläggningen än genom ett senare bestraffande. Men polisen anser sig icke ha laglig rätt att ingripa, om sammankomsten är privat. Den får således obehindradt fortgå och avslutas. Vi få utan vidare ett nytt revolutionärt arbetarparti på halsen med snygga planer, som med alla till buds stående medel, äfven med våld, ämnas kämpa för sitt mål. Detta våga de och detta göres obehindradt. Men polisen står maktlös. Den är ej af lagen berättigad att ingripa. Den allmänna moralen, statens välfärd sättes åsido, ty polisens måste lyda lagens formalitet.

Nej nu slutar jag innan mitt bref blir "form"fulländadt eller innan ni börjar tycka att jag själf håller mig för mycket till formen. A. L.-r.
Stockholm d. 29 aug. 1908.

EN UPPGÖRELSE.

Skiss af Elin Smith.

Den lilla staden, som har ett pittoreskt läge, drager för hvarje år allt flera konstnärsblickar till sig, och många åro de artister, som byggt sig villor nere i dalen mellan de allvarsamma bergsarnas.

Ingenjör Hellman, hvilken äger det hus som djärf klängt sig fast vid ett utsprång i berget, har låtit inreda en stor vind till atelier i den förhöjning att finna hyresgäster.

Där fanns ett stort bredt fönster på vinden och det var med tanke på den praktiska utsikten och ljusfloden, som ingenjör Hellman bestämde sig för planen. Hans sju döttrar voro ej alldeles af samma mening, men deras vilja betydde ej så mycket.

Enligt deras åsikt var viden husets enda lugna punkt, och såsom sådan borde den väl behållas. Sorlet från de förgrändra röster, som talade om disharmonien mellan behof och tillgång, nådde ej dit upp — och hvem blef ej lugn i sitt sinne, då man satt där uppe i fönsterrymmen? I all synnerhet i skymningen, då bäglamporna i gathörnen tändes och ljuset stilla gled fram som en mjölkflod mellan husradernas

röda kopparkart. Och på berget midt emot, där människobonin-gar hängde som fågelbon mellan klippor och barrträd, lyste fönsterrutorna likt skimrande solar. Då var det en stilla undran, huru människorna innanför de väggarne tänkte och talade. Men en bitter påminnelse hade också fönstret.

En gång för länge sedan, då ingenjör Hellmans barn voro små, hade ende sonen Knut, åtta år gammal, tagit den stordrandiga paraplyn från farmors tid, hvilken stått i någon krok af vinden, hoppat upp på fönsterbrädet, slängt upp fönstret och med paraplyn som fallskärm seglat ut i luften.

Ingenjör Hellman plågade sedan länge af den syndiga önskan, att det hellre skulle varit en af flickorna — endast gossen fått lefva — Ah, den gossen!

Emellertid, atelieren kom till stånd och blef delvis en missräkning.

Där kommo nog artister, som med glädje togo den gamla vinden i besittning, packade upp sina grejor — och alla hade en orubblig tro och stora förväntningar, men af denna världens goda ägde de ej mycket.

En af dem Ejnar Torsen gifte sig med ingenjör Hellmans äldsta dotter — Torsen ansågs för en förmåga, men numera synes aldrig hans namn på Salongen — om det beror på, att de dagliga bekymren splittra hans krafter eller att hans begåfning överskattats, vet man inte.

Ingenjör Hellman äger intet att hjälpa sin dotter med, och därför har han lovat sig själf att aldrig låta någon af de öfriga döttrarna gifte sig med artister utan namn och ryktbarhet. Men, då Bertil Kenton flyttade ditupp, var det på vipsen att ingenjör Hellmans ord kommit på skam, ty Marja Hellman är ej den, som ger vika så lätt — nej, det var från Bertil Kenton själf, som förbudet kom.

En afton, då Marja suttit modell, hade de råkat in på ämnet. En ren obetydlighet åstadkom det.

Bertil hade just varit ute och köpt en knipps syren. Det kommer en sådan intensiv känsla af, att det våras någonstans bortom vår snö och is, vid åsynen af dessa blekt violetta blomar, och Bertil tänkte på blommande trädgårdar, betalte ett högt pris och gick hem med litet vär.

Marja hade lyft det höga glas från bordet. Ett ögonblick berusades hon af doften, men så höjde hon fingret och halft på skämt och halft på allvar kom det:

— Slösare.
Bertil skrattade endast — men, som han plötsligt funnit en utgångspunkt, började han: — Din syster är ju gift med Torsen?

— Ja, det vet du väl.
— Marja, började han helt långsamt, jag kan icke gifte mig med dig. Du är inte skapad för försäkelser, och för din skull har jag sett framtiden genom siffror — jag har satt ett minus för de tal, som beta rosenröda drömmar och en klippfast tro, att lifvet och människorna äro de idealbilder, vi föga samman i våra inbillningar — och — ja, det är prosaiskt. En af oss måste ge vika.

Hon hade skjutit handen under hakan, och som om hon inte hört, låtit blicken irra bort bland himmelns skyar. De tunna gardinerna voro dragna åt sidan och genom det öppna atelierfönstret silade månsluset kallt och tyst:

— Bertil, det blir frost igen till natten.

— Marja, och rösten var mycket otålig, hörde du inte? — Din konst är ju ditt lif? fortsatte hon lugnt. Du sade en gång, att din blick fördjupats, och att jag hade del däri?

Det svärmodiga draget öfver hans mun försvann för ett ögonblick, och han fick ett uttryck af, oändligt ömhet och längtan, men lika hastigt återtog munnen sin gamla skärpa.

Framgången skulle jag kunna dela med dig, men aldrig fattigdomen. Det finns en gammal åsikt om, att konstnärer måste släpa sig fram i fattigdom, men umbäranden krä-

va en rätt stor tribut af vår kraft.

— Du är ingen konstnär.
— Marja, då striden står mellan konstnären och människan — afgår konstnären med seger.
— Bertil — det är någon som frestat dig.

Han vände bort hufvudet, och blicken sög sig med begärlighet fast vid dörrens röda portier, där den japanska lyktan strödde gula strimmor i vecken.

— Ja, Marja —
— Bertil — rösten darrade lätt — du är grym. Du ville väl, att jag ej mer skall tänka på dig — häst gifte mig med någon annan, någon som är rik, t. ex? Men jag vill inte — jag kan inte!

— Marja — du kommer att kunna det, och oändligt mycket mera. Men du får inte fresta mig. Är du nöjd, Marja, om du får höra, att jag anser mig som en usling, då jag är så fögin för fattigdomen, att jag fögimer dig och gifte mig med den rika fröken Ewald?

Utan att svara reste Marja sig för att gå. — Men då han böjde sig ned öfver den framsträckta handen, ryckte hon den häftigt till sig:

— Nej, Bertil — du får inte. Det passar ej att kyssa en tigerska på handen. Och förresten — det är ingen godtgörelse!

Då slog pendylen på kake-

ugnsfrisen sju gälla slag.
Bertil strök sig öfver pannan — De där sju slagen förgjagade en hel mängd tankar. Det var ju tid nu att kläda om sig till supen hos Ewalds.

I afton skulle det ske.

Inne i vinterträdgården, där de nyutslagna rosorna söfvade dofta, där allting förefallit honom så obyggligt kväfvande, måste han bringa sin konst sitt största offer. — Och fröken Ewald är en mycket svärmisk ung dam.

För hennes rikedom tänkte han lägga ned sin själs frihet och lycka.

Och något mera kan väl ingen begära, att vi skola offra?

SLUT.

HEMLÄKAREN.

Denna bok, Hemläkaren, som nu i reviderad och ytterligare tillkött upplaga öfverlemmas i den svenska almanahetens händer och som under sin tillvaro sedan 1858 funnit flera läsare och blifvit såld i flera exemplar än något annat medicinskt arbete i detta eller något annat land, har genom sitt enkla och lättfattliga språk, genom den djupa sakkännedom hvarmed alla fröken, råd och anvisningar framställas med det stora och ädla målet ständigt för ögonen att hindra och afhjelpa lidanden i stället för att jaga efter vinning och personlig popularitet; att gifva enhvar tillfälle att studera orsakerna, förekommandet samt botandet genom hembehandling af kroniska och andra sjukdomar. Den innehåller också undervisande föredrag om menskliga sammanhållanden i allmänhet, och synnerligen om kärlek, äktenskap, äktenskapssytemen och deras brister samt botemedel dertill; de menskliga temperamenten och deras tillämpning tillika med många andra nyttiga och intressanta ämnen.

Denna värdefulla bok, upptagande närmare 900 sidor med 18 kolorerade och omkring 250 andra illustrationer, kan nu erhållas till följande billiga priser:

I clothband.....\$1.50
I läderband.....\$3.00

Denna bok finnes också att tillgå på engelska, tyska, franska och finska språken.

Sändes portofritt öfverallt i Amerika vid mottagandet af priset.

C. RASMUSSEN PUBL. CO.,
720-24 South 4th st.,
MINNEAPOLIS - MINN.

HURULEDES ÄR DETTA.

Vi gifva ett hundra dollars i belöning för hvarje full af kassat, som ej kan lösas med HALL'S CATAPLAIN CURE.
F. J. CHERRY & CO., egare, Toledo, O.
Vi underkände häva belöning för de som lösa 15 åren och tro att det är fullkomligt bekräftat i alla affärstransaktioner och i skandels åsido i sådant att uppfylla kravet. Skrifv till, hvilken ämnas åtgärd sig.
Warr & Torax, Wholesale Druggists, Toledo, O.
WALTON, KANSAS & MARION.
HALL'S CATAPLAIN CURE tagas löfvet och erker direkt på blodet och systemets skadningar. Pris 75 cent. Skicka oss alla skrifv. Rekommendationer sändas till HALL'S FAMILY PILLS äro de bästa.

THE Great West Permanent Loan and Savings Co.

Subskriberadt Kapital.....\$2,250,000
Tillgångar.....\$1,500,000

Vårt stora kapital och reserv, såväl som karaktären af våra affärstransaktioner gifva depositörer vederbörlig garanti.

Vi emottaga Edra sparmedel för insättning med ränta af

4 procent

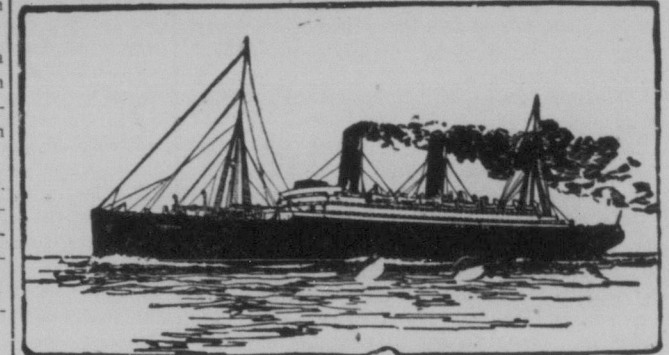
Vi låna Er pengar på låta villkor.

Om Ni ämnar köpa, tillbygga Er fastighet eller bygga, skrif till eller besök oss personligen. Prompt uppmärksamhet tillförsäkrad alla våra kunder.

436 Main Street
Box 173

Winnipeg
Phone 1835

Atlantic Steamship Agency

BILJETTER

till och från Skandinavien och Finland, med alla Atlantiska linier. Om Ni ämnar sända efter anhöriga eller vänner, skrif till oss efter biljettpria. Biljetter från alla skandinaviska hamnar till lägsta priser. Alla biljetter till dagens priser. Hånvind eller till.

H. M. TAIT, General Steamship Agent,
Telefon 5500. Rum 107, C.P.R.-Stationsbyggnad.

Fördubbla Er Affär

Genom att ANNONSERA. För att annonsera RÄTT rådfråga oss.

Annonssbyrå för Skandinaverna i Canada.

ANNONSER placeras i alla skandinaviska tidningar i Förenta Staterna och Canada. Öfversättningar till främmande språk utföras.

SWEDISH-CANADIAN ADVERTISING AGENCY,
John A. Gustafson, Manager.
Kontor: 325 Logan Ave., Winnipeg, Man.
P. O. BOX 254. PHONE 294.

Ingen annan provins i Canada erbjuder farmare bättre tillfällen än dem som för närvarande finnas i Saskatchewan. Den nuvarande tidsåldern af enorma järnvägsföretag synes endast hafva börjat. Oändliga vidder af rik matjord, i fruktbarhet öfverträffade, kunna ännu erhållas som fria homesteads.

Uppgifter om Saskatchewan's produktion af spannmål förefinnas i skörderapporterna, som äro utgifna af Landbruksdepartementet och utsändas fritt till alla som anhålla därom.

Ett exemplar af vår pamflett "SASKATCHEWAN," som innehåller många upplysningar angående provinsen, kan erhållas fritt på anmodan. Om Ni önskar ett exemplar däraf eller en karta af Saskatchewan sänd till edra vänner, skicka oss deras fulla namn och adress i dag.

Adressera:

BRANCH E.

Department of Agriculture
REGINA, SASKATCHEWAN